

4037233 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : สุขศึกษาและพลศึกษาศาสตร; วท.ม. (สาขารณสุขศาสตร)

คำสำคัญ : การอบรม / การบรรยายกลุ่ม / ตัวแบบ / การสาธิต / ฝึกทักษะการปฏิบัติจริง /
กรณีศึกษา / มารดาคั่งครรภ์

วิภากร สอนสนาม : ประสิทธิผลโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีความสามารถตนเองเพื่อพัฒนาศักยภาพมารดาต่อการเสริมสร้างคุณภาพบุตรในครรภ์ หน่วยฝากครรภ์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานคร และวชิรพยาบาล (THE EFFECTIVENESS OF THE HEALTH EDUCATION PROGRAM APPLIED ON SELF EFFICACY THEORY TO DEVELOP PREGNANT WOMEN FOR PROMOTING FETUS QUALITY AT ANTENATAL CARE IN BANGKOK METROPOLITAN MEDICAL COLLEGE AND VAJIRA HOSPITAL) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: นิภา มนูญปิฎ, สด.ม.(ประชากรศาสตร์) , ชนิษฐ์ วโรทัย , Dr.P.H., ชาญชัย ยามะรัต, M.S.P.H (H.Eed.) 189 หน้า ISBN974 - 664 - 561 - 7

ประเทศไทยในสภาวะปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้านทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม รวมถึงเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมนานาประเทศ ได้ต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ได้ดี ต้องเริ่มตั้งแต่การพัฒนาทารก มารดาจึงเป็นบุคคลสำคัญยิ่งของการพัฒนานี้ โดยการเลี้ยงดูบุตรให้เจริญเติบโตหรือมีพัฒนาการที่ดี ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา บุคลิกภาพ อารมณ์ สังคมและจริยธรรมจะทำให้เขาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีของสังคมไทยเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต แทนการก่อปัญหาสังคม และปัญหาสาธารณสุข

ดังนั้นการวิจัยทดลองนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีความสามารถตนเอง เพื่อพัฒนาศักยภาพมารดาต่อการเสริมสร้างคุณภาพบุตรตั้งแต่อยู่ในครรภ์ กลุ่มทดลองเป็นมารดาคั่งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ ณ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล จำนวน 80 คน เลือกมาตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้โปรแกรมสุขศึกษาเน้นการอบรมกลุ่มย่อย การบรรยายแบบกลุ่ม ใช้ตัวแบบ การสาธิตและฝึกทักษะการปฏิบัติ กรณีศึกษา ระยะเวลาดำเนินการทดลอง ตั้งแต่วันที่ 27 ตุลาคม 2542 ถึง 27 มีนาคม 2543 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม การซักถาม หรือการถามตอบ สันทนากลุ่ม ก่อนและหลัง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ Paired Sample t-test

ผลการวิจัยพบว่าโปรแกรมสุขศึกษา ที่ประยุกต์ใช้ทฤษฎีความสามารถตนเองมาจัดกิจกรรมอบรมมารดาคั่งครรภ์ ตัวอย่างสามารถทำให้มารดาคั่งครรภ์รับรู้ความสามารถตนเอง มีความคาดหวังในผลลัพธ์ และพฤติกรรมการเสริมสร้างคุณภาพบุตรในครรภ์ได้ดีกว่าก่อนการทดลองทั้งกลุ่มมารดาคั่งครรภ์แรกและกลุ่มมารดาคั่งครรภ์หลัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ดังนั้นการพัฒนารับรู้ความสามารถของกลุ่มมารดาต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตบุตรตั้งแต่อยู่ในครรภ์ จึงเป็นประเด็นที่มีประโยชน์และมีความเป็นไปได้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างยั่งยืนของประเทศ หน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบต่อการให้บริการสุขภาพแก่หญิงตั้งครรภ์ จึงควรรนำโปรแกรมสุขศึกษานี้ไปประยุกต์ดำเนินงานในหน่วยงานของตน เพื่อร่วมมือกันพัฒนาสังคมไทยต่อไป